

Ö?retmen Liderlik Stilleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Liderlik Stilleri Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27093>

Özet

Öğretmen Liderlik Stilleri Ölçeği (ÖLSÖ), Levent Deniz ve T. Hasaebiođlu tarafından 2003 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, öğretmenlerin eğitim ortamlarında sergiledikleri farklı liderlik stillerini bilimsel yöntemlerle belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, bağılangıçta oluşturulan 30 maddelik bir havuzdan, titiz bir madde kalan analizi süreci sonucunda 17 maddeye indirilmiştir. Yapılan güvenirlik çalışmaları neticesinde, ölçeğin son formunun ** Tutarlılık** katsayısı (Cronbach Alpha) $\alpha = 0,88$ olarak tespit edilmiştir. ÖLSÖ, eğitim bilimleri alanında öğretmenlerin liderlik davranışlarındaki değerlendirmek için beğli **Likert** derecelendirme formatını kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Liderlik Stilleri, Ölçek Geliřtirme, Eğitim Psikolojisi, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Madde Analizi, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Levent Deniz, T. Hasaebiođlu

Amaç

Ölçeğin temel amacı, eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin uyguladıkları farklı liderlik stillerini sistematik ve güvenilir bir biçimde ortaya koymaktır. Eğitim bilimleri alanında, öğretmenlerin sınıf içi ve okul yönetimi düzeyindeki liderlik davranışlarındaki belirlenmesi, eğitim kalitesinin artırılması ve profesyonel gelişimin desteklenmesi açısından kritik öneme sahiptir.

ÖLSÖ, öğretmenlerin otoriter, demokratik, dönüşümcü veya diğer liderlik stillerinden hangilerini daha sık benimsediğini ölçerek, eğitim yöneticilerine ve araştırmacılara değerli veriler sunmayı hedefler. Bu sayede, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçları ve liderlik potansiyelleri hakkında somut çökarmlar yapılabilir.

Yapı

Ölçek, doğrudan **Öğretmen Liderlik Stilleri** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, öğretmenin öğrencileri, meslektaşları ve okul yönetimi ile olan etkileşimlerinde sergilediği yönlendirme, motivasyon, karar verme ve problem çözüme davranışlarındaki bütünü kapsar. Liderlik stilleri, genellikle davranışsal yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirilir.

Geliřtirme sürecinde, ölçeğin hangi spesifik liderlik boyutları veya faktörlerini yansıttığı (örneğin, destekleyici liderlik, yönlendirici liderlik vb.) madde analizleri yoluyla belirlenmiştir.

Ölçe?in nihai 17 maddesi, ö?retmenlerin liderlik rollerini yans?tan temel davran?? kal?plar?n? temsil etmek üzere seçilmi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in **Geçerlik** çal??malar?, içerik ve yap?sal uygunlu?un sa?lanmas? amac?yla gerçekleştirilmi?tir. ?çerik kapsam geçerli?i tekni?inden faydalan?larak, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?i de?erlendirilmi?tir.

Ba?lang?çta olu?turulan 30 maddelik soru havuzunun geçerli?ini sa?lamak için uzman görü?lerine ba?vurulmu?tur. Ard?ndan, Bal?kesir ilinde görev yapan 137 ö?retmene uygulanan taslak ölçek üzerinden madde kalan analizleri yap?lm??t?r. Analizler sonucunda madde kalan de?eri 0,40 ve üzeri olan maddelerin ölçekte tutulmas?na karar verilmi?, bu eleme süreci neticesinde madde say?s? 30'dan 17'ye dü?ürülmü?tür. Bu yöntem, ölçe?in geçerli?ini art?rmay? amaçlayan güçlü bir istatistiksel eleme prosedürünü temsil etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **Güvenirlik** analizleri, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? test etmek amac?yla yap?lm??t?r. Çal??malar, özellikle bölünmü? test çözümlenmeleri (split-half reliability) yoluyla s?nanm??t?r. Bu yöntem, ölçe?in iki yar?s?n?n birbirleriyle ne kadar tutarlı oldu?unu gösterir.

Madde kalan analizleri sonucunda son halini alan 17 maddelik ölçek için hesaplanan **?ç Tutarlılık** katsay?s? (Cronbach Alpha), $\alpha = 0,88$ olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, psikometrik aç?dan oldukça yüksek bir güvenilirlik düzeyine i?aret etmekte olup, ölçe?in ayn? yap?y? ölçen maddeler arasında yüksek bir korelasyon oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde yap?sal uygunlu?u ve madde seçimini belirlemek amac?yla madde kalan analizleri temel al?nm??t?r. Bu analiz, her bir maddenin ölçe?in genel puan? ile olan ili?kisini göstererek, dü?ük korelasyonlu ve yap?ya katkı? zayıf olan maddelerin elenmesini sa?lam??t?r.

Ba?lang?çtaki 30 maddeden, madde kalan de?eri 0,40 e?i?ini kar??layan 17 madde son forma dahil edilmi?tir. Bu titiz eleme süreci, ölçe?in ölçtü?ü liderlik stilini en saf haliyle temsil eden maddeleri seçerek, ölçme arac?n?n yap?sal geçerli?ine önemli katkı sa?lam??t?r. Ölçe?in kaç faktörden olu?tu?una dair detaylı bir Aç?mlayıcı veya Do?rulayıcı Faktör Analizi bilgisi kaynakta sunulmam?? olsa da, 17 maddenin tek bir liderlik yap?s? veya birden fazla alt boyutu temsil etme potansiyeli bulunmaktadır.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: 17 maddeden olu?an, 5'li **Likert** tipi derecelendirme ölçe?i. Derecelendirme format? öyledir: 1 = Hiç kat?lm?yorum, 5 = Tamamen kat?l?yorum.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??an ö?retmenler)

Popülasyon Detaylar?: Bal?kesir ilinde görev yapmakta olan 137 ö?retmen üzerinde pilot uygulama ve madde analizi gerçekte?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar?n kendi liderlik stillerine ili?kin ifadeleri de?erlendirmeleri esas?na dayan?r. Ölçekte 5, 6, 12, 13, 14, 16 ve 17 numaral? maddeler tersine dönmü? (ters kodlanm??) maddelerdir.

Anahtar Kelimeler

E?itimde Liderlik, Psikometrik Özellikler, Madde Kalan Analizi, Bölünmü? Test Güvenirli?i, **Ç Tutarl?l?k**, Ö?retmen Geli?imi, **Ö?retmen Liderlik Stilleri**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmad?

Ba?lant? E-posta Adresleri: Ideniz@marmara.edu.tr (Sorumlu Yazar: Levent Deniz)

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi Atatürk E?itim Fakültesi, ?stanbul (Yay?nlanma dönemindeki tahmini adres.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçek akademik ara?t?rmalar için genellikle makaleye at?f yap?larak kullan?labilir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar (Levent Deniz) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?l?: 2003 (Ölçek geli?tirme çal??mas?n?n yay?nland??? y?l.)

Kaynaklar

Deniz, L. ve Hasançebio?lu, T. (2003). Ö?retmen liderlik stillerini belirlemeye yönelik bir ölçek çal??mas?. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17, 55-62.

Makalenin orijinal bağlantısı için: e-dergi.marmara.edu.tr

Makalenin PDF dosyası mevcut değildir.

Ö?retmen Liderlik Stilleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Aşağıda sadece maddelerin yapısal özellikleri sunulmuştur.

Ölçek toplam 17 maddeden oluşmaktadır.

Ölçek, 5'li Likert derecelendirme ile puanlanmaktadır (1=hiç katılmıyorum - 5= tamamen katılmıyorum).

Ölçekte tersine dönmüş (ters kodlanması gereken) 7 madde bulunmaktadır.

Tersine dönmüş maddeler şunlardır: 5, 6, 12, 13, 14, 16 ve 17 no'lu maddeler.